

Tableau vivant van de geborneerdheid

Oom Wanja wordt Nonkel Jan bij Theater Antigone

Ignace Cornelissen encenseert Tsjechovs klassieker. Theater dat een brugfunctie vervuld tussen het vertrouwde en het nieuwe, vindt Agna Smisdom.

Ignace Cornelissen is sinds 1984 verbonden aan het theatergezelschap Het Gevolg en maakte de voorbije jaren enkele opgemerkte uitstappen naar het Zuidpooltheater en dus naar het volwassenencircuit. Zelf trekt hij de scheidingslijn tussen beide genres niet zo scherp. Theater voor kinderen noemt hij liever 'toneel met een lage toegankelijkheidsdrempel': ook voor kinderen, maar niet specifiek voor kinderen. Voor zijn 'lage-drempelwerk' ontving hij in 1991 de Signaalprijs. Bij Het Gevolg encenseerde Ignace Cornelissen zowel eigen en ander

nieuw werk, als bewerkingen van repertoirestukken. Buitenshuis putte hij steeds uit de theaterarchieven: na *Koning Oedipus* volgde *Meneer Jean*, een bewerking van Molières *Don Juan*, nu is het dus de beurt aan *Oom Wanja* bij Theater Antigone. Over zijn plannen met deze monumenten uit de theatergeschiedenis, verklaart Cornelissen: 'Ik wil de adem van de tijd door de klassieken laten waaien.'

Onbehagen

In dit opzet is Cornelissen met *Nonkel* geslaagd, zowel wat de setting als wat de

acteerstijl betreft. Hij plukte *Oom Wanja* uit zijn 19de-eeuwse Russische context, noemde hem Nonkel Jan, en plantte hem in een setting die noch geografisch noch temporeel exact te duiden is. Op de scène staan een aantal lelijke onbewerkte houten meubels die modern ogen, zonder modieus te zijn. Ze lijken eerder functioneel dan comfortabel en suggereren een fundamenteel onbehagen. De meubels staan gegroepeerd en elk groepje stelt een kamer voor in Nonkel Jans woonhuis. Tussmuren zijn weggelaten en de achterwand bestaat uit twee kale panelen. Ongezelligheid en gebrek aan privacy troef in dit interieur. Dit laatste gevoel wordt nog versterkt doordat alle acteurs zich bijna permanent op de scène bevinden. De ondefinieerbare en toch herkenbare stijl van het decor kenmerkt eveneens de kostumes: Westers van snit en een willekeurig samenraapsel uit vijf decennia kledingontwerp. Ook de taal die de personages hanteren, sluit een precieze duiding uit. Bob Snijers hertaalde *Oom Wanja* in een vertrouwd klinkend idiolect, met een accent dat Vlaams aandoet, zonder er een aanwijsbaar dialect van te maken.

Dit steeds opnieuw weerleggen van herkenningsmomenten zorgt voor een vreemdend effect, voor een gevoel van onbehagen dat perfect past in de sfeer die Tsjechov in zijn teksten oproept. Die teksten ontstonden duidelijk in de invloedssfeer van Schopenhauers ideeëngoed, en zijn vaak een aanklacht tegen en tegelijk een illustratie van de passiviteit in bepaalde milieus. Zo ook *Oom Wanja/Nonkel*. Een fundamentele passi-

Nonkel, Theater Antigone /
Foto Hol